

א. 57
הנחלת – הרי היא פרגלי תפלים, ואסור ללכת עמה רק במקום 58
שמותר לבעליה לילך. ושלחבת – הלהבה של האש, וכגון 59
שהדליק אדם נר משלהבת חבירו, מותר לטלטלה בכל מקום ואף 60
במקום שלבעל האש אסור ללכת. 61
ב. 62
נחלת של הקדש – המוקדשת לבדק הבית או למזבח, אם נהנו 63
ממנה כגון שבישלו בה, מועלין בה – יש בה איסור מעילה וצריכים 64
להביא קרבן אשם מעילות, ואילו שלחבת של הקדש, מדרבנן לא 65
נהנין ממנה לכתחילה, אבל ולא מועלין – בדיעבד אם נהנה אינו 66
צריך להביא אשם מעילות. 67
ג. 68
נחלת של עבודה זרה – שהשתמשו בה לתקרובת של עבודה זרה 69
אסורה בהנאה, שלמים מהכתוב (דברים יג ד) 'ולא ידבק בידך 70
מאומה מן החכם', שעבודה זרה וכן חפצים הקרבים בעבודתה 71
אסורים בהנאה, ואילו שלחבת של עבודה זרה מותרת בהנאה, 72
ומותר להדליק נר משלהבת נר שהודלק בשלהבת עבודה זרה. 73
ד. 74
המוציא בשבת נחלת מרשות היחיד לרשות הרבים או להיפך – 75
חייב חטאת בשוגג וסקילה במזיד, משום איסור מלאכת הוצאה 76
מרשות לרשות, ואילו המוציא שלחבת פטור. 77
ה. 78
המוציא הנאה מהבית – אדם שאסור לו ליהנות מנכסי חבירו וכגון 79
שנדר את עצמו מליהנות מחבירו, או שחבירו הדירו הנאה 80
מנכסיו, אסור לו ליהנות בנחלתו של חבירו, שהגחלת נחשבת 81
לנכסי חבירו, ומותר ליהנות בשלחבתו של חבירו, שכיון שאין 82
בשלהבת ממשות לא חל עליה הנדר. 83
שנינו לעיל שחכמים אסרו ליהנות משלהבת של הקדש, אך 84
שלהבת של עבודה זרה מותרת בהנאה אף מדרבנן. שואלת 85
הגמרא: מאי שנא – במה שונה שלחבת של עבודה זרה דשירא – 86
שמותרת בהנאה אף מדרבנן, ומאי שנא – ובמה שונה שלהבת 87
דקדש דאסורא בהנאה מדרבנן, הרי בשניהם יש דין אסור הנאה 88
מן התורה, ושלחבת מותרת כיון שאין בה ממש, ומה ראו חכמים 89
לגזור בזה יותר מבזה. משיבה הגמרא: חפצי עבודה זרה דמאסא 90
– מאוסים הם אצל ישראל ומשום מאיסותם בדין אינשי מינה – 91
בדלים האנשים ומתרחקים מהם, ולפיכך לא יגזרו בה רבנן, שהרי 92
גזירה שלא לצורך היא, שאף אם נתיר לו ליהנות משלהבת לא 93
יבא ליהנות מגחלת ושאר חפצי עבודה זרה האסורים, אבל חפצי 94
הקדש אמנם בדלים האנשים מהם, אולם בדלותם אינה נובעת 95
מחמת מיאוסם של החפצים בעיניהם – דלא מאיס, וכל מה 96
שבדלים אינו אלא מחמת איסורה של תורה, ולכן לא מספיק 97
בדין אינשי מינה כמו מעבודה זרה, ולכן יגזרו בה רבנן על 98
השלהבת כדי שלא יבואו ליהנות מחפצי איסור כגון גחלת. שנינו 99
במשנה: שאדם המוציא נחלת בשבת מרשות היחיד לרשות הרבים 100
חייב משום הוצאה מרשות לרשות. ואם הוציא שלחבת פטור: 101
מקשה הגמרא סתירה מברייתא, והא תניא המוציא שלחבת 102
מרשות לרשות, אפילו הוציא כל שיעור שהוא מהשלהבת – חייב, 103
הרי שלא אומרים שמכיון ששלהבת דבר שאין בו ממש הוא אין 104
מתחייבים בהוצאתו. מתרצת הגמרא: אמר רב ששם הברייתא 105
מדברת בגזון שהוציא פקיסם, שכיון שחוברת השלהבת אל 106
הקיסם חשובה היא להוציא על הוצאתה. ואילו משנתנו עוסקת 107
באופן שהוציא את השלהבת לבדה ללא שאחזה בדבר כלשהו, 108
שאו אינה חשובה להתחייב על הוצאתה כיון שאין בה ממש. 109
מקשה הגמרא על יישוב זה: לדברך שאין אפשרות להעמיד את 110
הברייתא המחייבת בשלהבת, אלא כשהוציאה על ידי דבר אחר, 111
אם כן ותיפוק ליה משום הוצאת הקיסם – הרי כבר נתחייב האדם 112
משום הוצאת הקיסם, ומדוע נקט התנא חיוב בשלהבת שלעולם 113
אינו מתחייב מחמתה לבדה. מתרצת הגמרא: הברייתא עוסקת 114
בדלית ליה לקיסם שענין להתחייב בהוצאתו ועל כן אינו חייב 115

המשך בעמוד קעט

ורב אשי אמר שהטעם שאין המים והמלח בטלית לעיסה הוא משום 1
דהיו ליה – שהעיסה היא דבר שיש לו מותרין – שיש אפשרות 2
לאכלה בהיתר ללא צורך בביטול, כגון שיוליכנה למוצאי יום טוב 3
למקום שירצו, ואף ביום טוב עצמו אפשר לאכלה במקום 4
שנמצאות שתיקה בשעת קניית שביטה, וכל דבר שיש לו מותרין 5
באכילתו בלא ביטול, הכלל הוא שאפילו באלף לא בטיל משום 6
שהחמירו חכמים שלא לאכול את האיסור על ידי ביטול, הואיל 7
ויש אפשרות לאכלה בהיתר בלא ביטול. 8
*** 9
שנינו במשנה: רבי יהודה פוטר במים: מדייקת הגמרא: מדברי רבי 10
יהודה שפוטר במים משמע מים אין – דווקא בהם פוטר רבי יהודה 11
משום שאין הם ניכרים בעיסה ונחשבת העיסה של בעלת הקמח 12
לבדה, אבל מלח לא פוטר רבי יהודה מפני שניכר הוא בעיסה ולא 13
בטל. והא תניא – הרי שנינו בברייתא רבי יהודה אומר מים ומלח 14
בטלין בין קעיסה בין בקדירה, הרי מפורש בברייתא שגם מלח בטל 15
לרבי יהודה וסותר למשמעות דבריו במשנה. מתרצת הגמרא: לא 16
קשיא, הא – הברייתא שמפורש בה שמלח בטל, עוסקת במלח 17
סדומית שהוא דק מאוד, ולכן בטל, משום שאינו ניכר בעיסה, הא 18
– משנתנו שמשמע ממנה לרבי יהודה שמלח לא בטל, מדברת 19
במלח אפטרזקנית הגס, שניכר בה ואינו בטל. מקשה הגמרא: 20
והתניא – והרי שנינו בברייתא אחרת, רבי יהודה אומר מים ומלח 21
בטלין קעיסה כיון שאינם ניכרים בה, ואולם אין בטלין בקדירה מפני 22
רוטבם, שברוטב המצוי בקדירה ניכרים המים ולכן אינם בטלים, 23
ואילו במשנה לא מחלק רבי יהודה בין עיסה לקדירה ומשמע 24
בשניהם בטלים המים. מתרצת הגמרא: לא קשיא, הא – 25
משנתנו שמשמע ממנה שהמים בטלים אף בקדירה, היינו כתבשיל 26
עבה שאין הרוטב ניכר בו ודומה לעיסה ולכן בטל, הא – 27
הברייתא, מדברת בקדירה – תבשיל שיש בו הרבה רוטב וכיון 28
שניכרים בו המים אינם בטלים. 29
*** 30

משנה

משנה זו ממשיכה לעסוק בדיני תחומים השייכים בחפצים, ואגב 31
הזכרת החילוק שיש בין גחלת לשלהבת מביאה המשנה עוד 32
דינים שיש ביניהם: הנחלת – חתיכת עץ הבוערת, הרי היא פרגלי 33
תפלים, ואסור ללכת עמה רק במקום שמותר לבעליה לילך. 34
ושלחבת – הלהבה של האש, מותר לטלטלה בכל מקום ואף 35
במקום שלבעל האש אסור ללכת. וכגון שהדליק אדם נר 36
משלהבת חבירו יכול להוליך את הנר לכל מקום. כיון ששלהבת 37
הינה דבר שאין בו ממשות ולא חל עליה איסורי תחומין. 38
עוד חילוקי דינים בין גחלת לשלהבת: נחלת של הקדש – 39
המוקדשת לבדק הבית או למזבח, אם נהנו ממנה כגון שבישלו 40
בה, מועלין בה – יש בה איסור מעילה וצריכים להביא קרבן אשם 41
מעילות, ואילו משלחבת של הקדש, מדרבנן לא נהנין ממנה 42
לכתחילה, כגון להדליק ממנה נר, אבל ולא מועלין – בדיעבד אם 43
נהנה, אינו צריך להביא אשם מעילות, שכיון שאין בה ממשות לא 44
חל עליה איסור מעילה מן התורה. וכן המוציא בשבת נחלת 45
מרשות היחיד לרשות הרבים או להיפך – חייב חטאת בשוגג 46
וסקילה במזיד, משום איסור מלאכת הוצאה מרשות לרשות, 47
ואילו המוציא שלחבת – פטור כיון שאין בה ממשות ולא נחשב 48
שהוציא חפץ מרשות לרשות. 49
*** 50

נמרא

הגמרא מביאה ברייתא שמוחלקת בין גחלת לשלהבת באופנים 51
שנוכרו במשנה ובעוד אופנים: תנו רבנן תפלה דברים נאמרו 52
בנחלת – שיש בהם חילוק בין אם עשאו בגחלת או אם עשאו 53
בשלהבת. 54

אלא משום השלחבת האחוזה בו. ומביאה הגמרא משנה שצריך
 שיהא לעצים שיעור כדי להתחייב בהוצאתם. דתנן (שבת פט),
 המוציא עצים מרשות לרשות, שיעורם להתחייב עליהם משום
 הוצאה הוא פרי שיהא ניתן לכשיל בעצים אלו ביצה הקלה
 להתבשל הדינו ביצה תרנגולת. אביי חולק על רב ששת, וסובר
 שהמוציא שלחבת בקיסם אינו חייב על השלחבת, משום שקיסם
 דבר מועט הוא וממהר להכבות, ואין זה נחשב שהוציא את
 השלחבת עלי ידי דבר מזה, ולכן מיישב את הקושיא באופן אחר:
 אמרי אמר, שהברייתא מדברת בגמול ביישייה מנא משחא – משום
 שמן על כלי, ונתתה ליה גזא – ונתלתה האש בכלי, שאז כיון שלא
 הוציאה לבדה אלא על ידי הכלי חשובה היא השלחבת להתחייב
 על הוצאתה. ואילו משנתנו דנה באופן שהוציא את השלחבת
 לבדה ללא שאחוזה בדבר כלשהו, שאז אינה חשובה להתחייב
 על הוצאתה כיון שאין בה ממש. מקשה הגמרא על יישוב זה:
 לדברך שאין אפשרות להעמיד את הברייתא המחייבת בשלחבת,
 אלא כשהוציאה על ידי דבר אחר, אם כן ותיפוק ליה משום
 הוצאת מנא – הרי כבר נתחייב האדם משום הוצאת הכלי, ומדוע
 נקט התנא חיוב בשלחבת שלעולם אינו מתחייב מחמתה לבדה.
 מתרצת הגמרא: אם הברייתא היתה מדברת בכלי היו צודקים
 דברך, אולם הברייתא דנה באופן שהוציא את השלחבת בתקופה
 – שבר של חרס. ומכיון שלא הוציא כלי שלם לכן אין ראוי
 להתחייב משום הוצאה רק על השלחבת. אך עדיין קשה ותיפוק
 ליה חיוב חטאת משום הוצאת התקופה, שגם עליה חייבים, ומדוע
 נקט התנא חיוב בשלחבת שלעולם אינו מתחייב מחמתה לבדה.
 מתרצת הגמרא: הברייתא עוסקת בפליית ליה לחתיכת החרס
 שעושה כדי להתחייב בהוצאתו ועל כן אינו חייב אלא משום
 השלחבת האחוזה בו. ומביאה הגמרא משנה שצריך שיהא לחרס
 שיעור כדי להתחייב משום הוצאה. דתנן (שבת פב), השיעור של
 חרס שחייבים בהוצאתו משום מוציא מרשות לרשות, הוא
 כשהוציא חרסים המספיקים כדי ליתן אותם בין פצעים לחבירו –
 למלא את החלל שנוצר במסגרת חלוק, דברי רבי יהודה.

מקשה הגמרא: לפי מה שישבנו את סתירת הברייתא שרק כאשר
 השלחבת אחוזה בחפץ כלשהו חייבים על הוצאתה, אם כן אלא
 הא דתנן בגמול ביישייה מנא משחא, היכי משפחת לה
 – איך שייך שיוציא שלחבת בבני עצמה ללא אחוזה במשהו.
 משיבה הגמרא: גמול דארייה אדוני לרשות הרבים – מדובר במשנה
 בזורק את השלחבת לרשות הרבים, כגון שהיתה אש דולקת
 בקצה רשות היחיד ונפח בה אדם עד שניתקה ממנה שלחבת
 ופרחה לרשות הרבים, שאז אינו מתחייב משום הוצאה מרשות
 לרשות כיון שאין בשלחבת ממש.

משנה

משנתנו עוסקת בדני תחומין של מים שנשאבו מבור ביום טוב.
 בור מים של יחיד – של אדם אחד, מקום שביתת מים הנשאבים

ממנו נקבע פרגלי אותו יחיד, ולכך אסור להוליכם ביום טוב אלא
 למקום שמותר לבעל הבור ללכת. ובור של כל אנשי אותה העיר
 – בשותפות, אסור להוליך מים שנשאבו ממנו ביום טוב אלא
 פרגלי אנשי אותה העיר – כתחומה של אותה עיר, והיינו בכל
 העיר וחוצה לה אלפיים אמה לכל רוח. ובור של עולי ככל –
 שעשאוהו בני הגולה באמצע הדרך לצורך עוברי דרכים, מקום
 שביתת המים שנשאבו ממנו ביום טוב נקבע פרגלי הקמלא –
 השואב, ומותר להוליכם רק למקום שמותר לשואב לילך, מפני
 שמים אלו היו הפקר, וקנה אותם השואב בהגבחתו להיות כרגיליו.

גמרא

מקשה הגמרא: רמי ליה רבא לרב נחמן סתירה ממשנתנו על
 ברייתא. תנן במשנתנו, בור של יחיד, מים הנשאבים ממנו פרגלי
 אותו יחיד. ורמינא – הלא שנינו בברייתא, נהרות הפושטין –
 שמימיהם נמשכים ממקום נביעתם, וכן מעינות הנזקעין במקומן
 ואינם נמשכים, אף אם היו של יחיד תרי המים שנשאבו מהם ביום
 טוב, כיון שהיו ניידים בערב יום טוב, לא נקבע להם שביתה לא
 במקומם ולא במקום הבעלים ולא במקום השואב, אלא הן פרגלי
 כל אדם – כל אדם מוליכן עד מקום שמותר לו להלך ברגליו. הרי
 מבורא שלא נקבע למים שביתה כלל, כיון שהם ניידים. מתרצת
 הגמרא: אמר (רבא) [רבא], רבא – במשנתנו פמא עסקין, במים
 מבושטין – שאין נובעין כלל, וכיון שבערב יום טוב לא נדו המים
 כלל, קבעו שביתה לעצמן, ואילו בברייתא מדובר במים נובעים
 שהיו ניידים בערב יום טוב, ולכך לא נקבע להם שביתה, והרי הן
 כרגיל כל אדם. וכן אתמר נמי כתירוצו זה, אמר רבי חייא בר אבין
 אמר שמואל, שמדובר במשנתנו פבור של מים מבושטין.

שנינו במשנה: ובור של עולי ככל, דין מימיו פרגלי הקמלא. מביאה
 הגמרא: אתמר, מילא מים לצורך חבירו מבור של עולי בבל, ונתן
 אותם לחבירו, רב נחמן אמר, דין המים פרגלי מי שנתמלאו לו –
 כלומר כשיעור תחום חבירו, כיון שהממלא נעשה שליח לחבירו
 וקנה לו את המים. ורב ששת אמר, פרגלי הקמלא ולא כרגלי
 חבירו. מבארת הגמרא: פמא קא מיפלג, מר – רב ששת סבר,
 פירא דתפקרא הוא – בור של עולי בבל הפקר הוא, ויכול לזכות
 מהפקר רק לעצמו ולא לחבירו, כיון שאין זוכים לאחד כשיש
 הפסד לאחרים בזכיותו שהם לא יוכלו לזכות בו. ופר – רב נחמן
 סבר, פירא של עולי בבל אינו הפקר, אלא דשיתפי הוא – זיכוהו
 לכל ישראל שיהיו שותפים בו, ולכן כשיבקשו חבירו שישאב
 בשבילו מחלקו, עשאו שליח לכך, ואין זה זכיה מהפקר לצורך
 חבירו.

מקשה הגמרא: אייתיביה רבא לרב נחמן, היאך אתה סובר שכל
 ישראל שותפין בבורות, הלא שנינו בנדרים (מז), האומר לחבירו
 הריני עליך חרם – נכסי אסורים עליך כהקדש, הרי לחבירו המוחר
 אסור ליהנות ממנו.

ביצה דף לט עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום חמישי) קצה

והחלוקה מבטלת את שם 'תפוסת הבית' והרי הם כסתם שותפין, **אָלָא כְּשֶׁחֲלָקוּ** את הירושה באופן שאחד נטל את הַגְּדִים כְּגֵנָה מה שהשני נטל את הַטְּלָאִים, וְטְלָאִים כְּגֵנָה גְּדִים, ולא חילקו כל מין ומין חציו לאחד וחציו לאחר, שבאופן זה לא שייך לומר שהוברר הדבר למפרע שזהו החלק שזכה בו בשעת מיתת אביו, אלא הרי הם כלקוחות הקונים זה מזה את חלק השני, ולכן הקנין מבטל מזה שם 'תפוסת הבית' וכשחזרו ונשתתפו נעשו כסתם שותפין, **אָבָל** אם חֲלָקוּ גְּדִים כְּגֵנָה גְּדִים וְטְלָאִים כְּגֵנָה טְלָאִים, כלומר שחילקו כל מין ומין מחצית לזה ומחצית לזה, הרי כל אחד מהם **אִמְרַי שְׁוִיָּה חֲלָקוּ הַמְּנִיעוּ מִשְׁעָה רִאשׁוֹנָה לָקָה**, משום שהוברר הדבר למפרע שהגיע לכל אחד מהם את חלקו שירש במיתת האב, ועדיין יש שם ירושה על הנכסים, וכשחזרו שוב ונשתתפו הרי זה שותפות של ירושה, כדן 'תפוסת הבית'. וְרַב נַחֲמָן אָמַר, אֲפִילוּ אִם חֲלָקוּ גְּדִים כְּגֵנָה גְּדִים וְכֵן טְלָאִים כְּגֵנָה טְלָאִים – מאותו מין חצי לזה וחצי לזה, **אִין אִמְרַי** – איך כל אחד מהאחין יכול לומר שהוברר שזה חֲלָקוּ הַמְּנִיעוּ מִשְׁעָה רִאשׁוֹנָה לָקָה, משום שאין דין ברירה, כלל, אלא אף בזה צריכים הם להקנות זה לזה את חלקם בחפץ אחידה, וכשחזורים ומשתתפים הרי הם כסתם שותפין. הרי מוכח שרב נחמן אינו סובר דין ברירה, ובהכרח שבור של עולי בבל הפקר הוא ולכן התירוהו למודר הנאה, אם כן מדוע סבר רב נחמן (לעיל ע"א) שמימיו 'כרגלי מי שנתמלאו לו'.

אלא מבאר הגמרא את מחלוקת רב נחמן ורב ששת (לעיל ע"א) באופן אחר: **אָלָא דְּבִלִי עֲלָמָא** – רב נחמן ורב ששת סוברים דְּבִירָא של עולי בבל דְּהַפְּקָרָא הֵיא, ולכן מותרים המודרים להנות ממנו, **אָלָא הָכָא** – מחלוקתם אם המים כרגלי הממלא או כרגלי חבירו, הוא בְּדִין מְנִיחָה מְצִיאה לְחִבְרֵי קָא מִיפְלִג, שאמנם לדברי הכל מחמת הגבהתו לא זכה בזה חבירו, משום שאין זוכים לאחד כשיש הפסד לאחרים בזכותו שהם לא יכלו לזכות בזה, אלא נחלקו אם על כל פנים זכה המגביה לעצמו בהגבהתו, מִי – רב ששת סָבַר, קָנָה המגביה לעצמו את המציאה, ואף כאן זכה הממלא לעצמו במים ונעשו כרגלי, ואף כשיתנם לחבירו לא יעשו המים כרגלי חבירו. וְיָמַר – רב נחמן סָבַר, שאף המגביה לא קָנָה את המציאה לעצמו, כיון שלא היתה כוונתו לזכות לעצמו אלא לחבירו, וכן בממלא מים לחבירו כיון שלא נתכוין לזכות בהם לעצמו נשארו המים שממלא הפקר, ועדיין לא נקבע להם שביניהם, ונמצא שכשנתנם לחבירו זכה בהם חבירו עכשיו מן ההפקר, ונקבע שביניהם כרגלי.

משנה

מִי שֶׁהָיוּ פִּירוֹתָיו בְּעֵיר אַחֶתָּה הַסְּמוּכָה לְעִירוֹ אֵךְ חוּץ לַתְּחוּמוֹ, וְעָרְבוּ בְּנֵי אֹתָהּ הָעֵיר 'עֵירוֹב תְּחוּמִין' כְּדִי לְהֵבִיא אֲצֻל מִפִּירוֹתָיו, אף שעירובם מתירם ללכת לעירו, לֹא יָבִיאוּ לוֹ מִפִּירוֹתָיו, שדין הפירות כרגלי בעליהם, וכיון שהוא לא עירב, נמצא שאין לפירותיו שבינת עירוב המתיר להוליכם חוץ לתחום. וְאִם עָרַב הוּא עֲצָמוּ לַלֵּאתָה הָעֵיר, תְּחוּם פִּירוֹתָיו כְּמוֹהוּ ויכולים להביאם אצלו.

ואם אמר לו הרי אותה עלי כהקדש – נכסיך אסורים עלי כהקדש, הַנּוֹדֵר אֲסוּר לִיהֲנוֹת מִנְכָּסֵי חֲבִירוֹ. ואם אמר הֲרִינִי אֲסוּר עֲלִידָא וְאֹתָהּ אֲסוּר עָלִי כהקדש, שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִים בְּהִנָּאָה זֶה בְּזֶה, ומכל מקום מותרין שניהם ליהנות בדברים שֶׁל עוֹלִי בְּכָל – שעשאוים עולי בבל, כיון שהם הפקידים לכל ישראל, ולא נתנום לישראל בשותפות, ולכן אינם שייכים למדיר ולמודר כלל. וְאֲסוּרִין שְׁנֵיהֶם לִיהֲנוֹת בְּדָבָרִים שֶׁל אֹתָהּ הָעֵיר שֶׁהֵם דְּרִים בֵּה, כיון שכל בני העיר שותפים בהם, ואף למדיר ולמודר יש חלק בהם. מפרשת המשנה: וְאֵלּוּ הֵן הַדְּבָרִים שֶׁל עוֹלִי בְּכָל, הֵר הַבֵּית – הרחבה שלפני בית המקדש, הַלְּשָׁבוֹת וְהַעֲזָרוֹת – שבמקדש, וכן בֹּזֵר מִים שֶׁל אֲמִצָּע הַדֶּרֶךְ העשוי לעולי רגלים. וְאֵלּוּ הֵן הַדְּבָרִים שֶׁל שֶׁל אֹתָהּ הָעֵיר שאסורין בהם, הָרִחוּב וּבֵית הַבִּנְיָנִים וּבֵית הַמֶּרְחָץ של העיר. ומבואר במשנה זו שאף מבור של עולי בבל מותר ליהנות, וְאִי אֲמָרָה בִּירָא של עולי בבל דְּשׁוּתָפִי הוּא ולא הפקר, אֲמָרָה מוֹתֵר לְמוֹדֵרִים הִנָּאָה זֶה מִזֶּה לִיהֲנוֹת מִמֶּנּוּ, וְהִתְנַן בְּנִדְרִים (מדה). הַשְׁוֹתָפִין שְׁנֵיהֶם הִנָּאָה זֶה מִזֶּה אֲסוּרִים לִיְכַנֵּס לְחֶצֶר הַמְּשׁוּתֶפֶת לְשְׁנֵיהֶם. אלא בהכרח מוכח שבור של עולי בבל הרי הוא הפקר ולכן מותרין המודרים ליהנות ממנו, ודלא כרב נחמן הסובר שכולם ששותפין בו.

מתרצת הגמרא: אף המשנה סוברת ששותפין הם, ולכן אם רצו המודרים הנאה זה מזה לְחֻזִין בְּבִיר (לְחֻזִין) של עולי בבל, הֵבִי נְפִי שאסורין הם, כיון שכל אחד רוחץ במימי חבירו, וְהָכָא – שהותר להם ליהנות מבור של עולי בבל בְּמֵאָה עֶשְׂרִינָה, בבאים לְמִלְאָה מִים מִהַבּוֹר, שעל אף ששותפין הם בבור מותר לכל אחד מהם למלאות ממנו מים, כיון שמחמת דין ברירה הוברר למפרע דְּמִי מִיְדִידָה קָא מְמַלָּא וְדִי מִיְדִידָה קָא מְמַלָּא – המים ששואב כל אחד מהם, מחלקו בשותפות היו ולא מחלק חבירו.

שואלת הגמרא: היאך פירשו שרב נחמן סבר שבבור של עולי בבל כולם שותפין הם, והתירו למודר הנאה להנות ממנו משום שהוברר למפרע שזהו חלקו. וְכִי סָבַר רַב נַחֲמָן שֶׁיֵּשׁ דִּין בְּרִירָה וְהִתְנַן (שקלים פ"א מ"ז), חייב כל אחד מישראל ליתן מחצית השקל לצורך קרבתו ציבור, וחייבו כממים להוסיף עוד קלבון לצורך דמי פריטת המחציות, ואף אם הצטרפו שנים ליתן שקל שלם בשותפות חייב כל אחד מהם בקלבון, אך אב הנותן על שני בניו שקל שלם פטור מקלבון שני. ואילו לגבי דין מעשר בהמה להדיף, עדר של אדם אחד חייב במעשר בהמה, אך עדר השותפין פטור מן המעשר. ומשום כך יוצא, שְׁהָאֲחִין הַשְׁוֹתָפִין בִּירוּשָׁה שִׁנְפִּלָה להם מאביהם, וְכִשְׁחִיבִין בְּקִלְבּוֹן – אם כבר חילקו את הירושה ביניהם ושוב חזרו ונשתתפו בה, שהם כסתם שותפין שחייבין שני קלבנות, הרי הם פְּטוּרִין מִמַּעֲשֵׂר בְּהֶמָּה מעדר של שותפות זו, שהרי שותפין פטורים מן המעשר. וְכִשְׁחִיבִין מִמַּעֲשֵׂר בְּהֶמָּה – אם עדיין לא חילקו את הירושה ביניהם ונקראים הנכסים 'תפוסת הבית' שנחשבים כנכסי האב המת, ואף עדר בהמות שבירושה זו אינו נחשב כעדר השותפין אלא כעדר אביהם וחייב במעשר בהמה, ולכן אם יתרמו מירושה זו שניהם בשותפות שקל שלם לדין מחצית השקל, הרי הם פְּטוּרִין מִן הַקִּלְבּוֹן משום שנחשב כנכסי אביהם, שאף אם אחד היה נותן שקל שלם עבורו, היה פטור מקלבון שני. וְאֲמַר רַב עֲזַנָּה לְבָאֵר דְּבִרֵי הַמְּשֻׁנָּה, לֹא שָׁנוּ